

עת"א 38304/07/20 - יוסף משה נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

20 יולי 2020

עת"א 38304-07-20 משה(עציר) נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון ואח'

מספר בקשה: 1

בפני	כב' השופטת תמר נסים שי
המבקש	יוסף משה
נגד	
המשיבים	1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש צפון 2. מדינת ישראל

החלטה

1. בפניי בקשה לעיכוב ביצוע החלטת המשיב (הממונה על עבודות השירות) מיום 10.6.20 בדבר הפסקת עבודות השירות שנגזרו על המבקש, וריצוי התקופה שנותרה מאחורי סורג ובריח. המבקש, אשר נאסר על פי פקודת מאסר שהוצאה נגדו ביום 16.7.20, עותר, למעשה, לשחרורו עד לדיון בעתירה שהגיש כנגד המשיב לביטול ההחלטה האמורה.

2. כרקע יצוין כי המבקש מרצה עונש של 5 חודשי עבודות שירות שנגזר עליו בת"פ 7241-12-18 ביום 18.6.19. לדבריו, ריצה יותר מ-4 חודשי עבודות שירות, אך בישורת האחרונה נבצר ממנו להשלים את היתרה בהיקף של כ-3 שבועות, וזאת עקב מצוקה כלכלית אליה נקלע ובעיות רפואיות מהן סובלת בתו, שהחריפו עד מאוד. המבקש מוסיף כי הזימון לשימוע בפני הממונה לא הגיע לידי, משום שנשלח לכתובת שהוא כבר לא מתגורר בה לאחר שנאלץ לעבור דירה בשל פיגור בתשלום דמי השכירות. לגופו של עניין, הוא טוען כי ההחלטה שניתנה על ידי הממונה (אותה לא צירף לעתירה או לבקשה) בטלה מעיקרה, שכן ניתנה בהעדרו.

עוד מוסיף המבקש וטוען כי תפקודו בעבודות השירות עד היקלעותו לנסיבות הקשות היה ללא דופי, וברגיל נוהג המשיב ליתן הזדמנות לעובד שירות אף אם לחובתו נרשמו הפרות. כן הוא מצוין כי נוכח מגפת הקורונה והסיכון הכרוך בכך עם מאסרו, נוטה הכף לטובת קבלת העתירה.

לגופה של בקשה זו לעיכוב הליכים מוסיף המבקש וטוען כי מאזן הנוחות נוטה לטובת שחרורו עד לבירור העתירה, שכן המשיב לא ימצא חסר מאום אם ישוחרר בשלב זה, וככל שתידחה העתירה הוא יאסר. התנאים בהם שהה עד כה מלמדים כי אין כל סיכון להימלטות מהדין.

3. המשיב מצדו מתנגד לבקשה. נטען כי סיכויי העתירה נמוכים, בשים לב למסד העובדתי השגוי העומד ביסודה. לדבריו, המבקש היה מודע לאפשרות כי עבודות השירות יופסקו ככל שלא יעמוד בתנאים הנדרשים במהלכן. כבר במעמד גזר הדין הוזהר בכך, ובהמשך אף הוחתם על טופס כללים והנחיות לעובד השירות, שכולל בנוסף גם הבהרה בדבר חובתו לעדכן את הממונה על כל שינוי כתובת. לגופו של עניין, המבקש החל להיעדר מן העבודה בתדירות שהלכה וגדלה, וכן לא ענה לשיחות טלפון. בעקבות זאת נערכו לו שתי שיחות בירור (ביום 8.9.19 וביום 26.12.19). בכל אחת מהן הוזהר כי המשך התנהגותו יביא להפסקת עבודות השירות, ואף על פי כן חדל כליל מלהתייצב לעבודות החל מחודש ינואר. חרף מאמצים לאתרו, כולל משלוח זימונים, שיחות עם רעייתו ועם עוה"ד המייצג בהליך הפלילי, לא התייצב המשיב להמשך ריצוי עבודות השירות. גם לשימוע שנקבע לחודש מרץ לא התייצב המבקש אף שנשלחו לו זימונים, והומלץ על הפסקה מנהלית. לאחר השימוע נעשו ניסיונות לאתרו ואף אלה העלו חרס. משכך, ב-10.6.20 התקבלה החלטה מנהלית להפסיק את עבודות השירות. החלטה זו נשלחה למבקש והוא לא טרח לאסוף אותה מהדואר. בסופו של יום, ב-15.7.20 הגיש הממונה תלונה במשטרה שהובילה למאסרו.

ביחס לבקשה לעיכוב ביצוע עד לשמיעת העתירה מציין המשיב, כי יש להשקיף על המבקש באספקלריה של אסיר שמרצה את מאסרו בעבודות שירות וכעת הוא נמצא בבית הסוהר, ולא כעל אדם חופשי שנאסר. יתרה מכך, עסקינן באסיר נמלט אשר חדל מלרצות עונשו. משכך, הפגיעה בזכויותיו כתוצאה מדחיית הבקשה הינה מידתית ומכל מקום, ככל שהעתירה תתקבל, ניתן יהא לקזז את ימי המאסר בכלא מיתרת ימי עבודות השירות.

דין והכרעה:

4. לאחר ששמעתי את הצדדים ובחנתי את טענותיהם ואת התייעוד אליו הופנית, נחה דעתי, כי דין הבקשה להידחות.

5. ראשית, אציין כי מקובלת עלי טענת ב"כ המשיב, לפיה אין עסקינן בבקשה לעיכוב ביצוע אלא בבקשה לשחרור ממאסר, אשר ספק אם הוראת סעיף 51ט(ד) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 חלה עליה.

בהקשר זה עיינתי בפסיקה אליה הפנה המבקש בבקשתו מהיום (ע"פ 4213/15 פלוני נ' מדינת ישראל (24.6.20)), ולא ראיתי כי יש בה כדי להשליך על העניין שלפניי. בשונה מהמקרה שלפניי, בו מדובר במי שמבקש לשחררו ממאסר אותו החל לרצות זה מכבר, אף אם בעבודות שירות, באותה החלטה נדונה בקשה לעיכוב ביצוע גזר דין שהטיל על המבקש עונש מאסר, ומכאן שהשיקולים ונקודת האיזון שונים. במקרה כזה, ככל שהערעור יתקבל, אפשר שעונש המאסר יבוטל כליל. מנגד, במקרה שלפניי, קבלת העתירה לא תביא בכל אופן לביטול המאסר, ולכל היותר יתאפשר למבקש להמשיך בריצוי המאסר בעבודות שירות.

מכל מקום, כפי שיפורט להלן, החלטתי שלהלן איננה מבוססת על נימוקי סף, אלא על נימוקים לגוף הבקשה.

6. לגוף הבקשה - בזהירות המתבקשת, אציין כי לא שוכנעתי שסיכויי העתירה להתקבל טובים. כפי שהמשיב מבהיר וכעולה מהתיעוד שהונח בפניי, המבקש הוזהר בשלל הזדמנויות ובכללן בגזר הדין, בטפסים עליהם הוחתם ובשיחות הבירור שנערכו לו, כי אי התייצבותו לריצוי עבודות השירות תביא להפסקתן המנהלית. חרף האמור, הוא אינו מתייצב להמשך ריצוין כבר מאז חודש ינואר 2020 (קרי כחצי שנה). משלא התייצב להמשך ריצוי העבודות, הוא זומן לשיחת שימוע עוד בחודש מרץ, אליה לא התייצב. טענתו כי הזימון לא נמסר לו עומדת בסתירה לתיעוד בתיק, המעיד על המצאת הזימון כחוק לשתי כתובות אותן מסר בעצמו, ואף בא כוחו ציין בדיון שהתקיים כי "בכל הבלגאן הזה עניין השימוש [צ"ל שימוע - תנ.ש.] התפספס". בהמשך אף הוסיף כי למיטב ידיעתו המבקש לא ידע על השימוע, ואולם גם אם ידע ולא הלך עקב הנסיבות לא היה מקום לתוצאה של מאסר בפועל. נראה כי בנסיבות אלה יתקשה המבקש לצלוח את משוכת טענת המשיב אודות הוויתור על השימוע על פי הוראות הדין (סע' 13 לתקנות העונשין (נשיאת מאסר בעבודות שירות) תשע"ב 2011) כמו גם על יתר הנימוקים לדחייה.

7. זאת ועוד, נכונה בעיני טענת ב"כ המשיב כי מאז הנוחות אינו נוטה לטובת המבקש, שעה שעסקינן באסיר, בוודאי אסיר אשר אינו מתייצב להמשך ריצוי מאסרו בעבודות שירות מזה פרק זמן של כשישה חודשים. בנקודה זו אבקש לחדד, כי מעמדו של עובד השירות הינו כמעמדו של אסיר לכל דבר, אף אם ההגבלות המוטלות על הראשון נוקשות פחות מאלה המוטלות על האחרון. משכך, עובד שירות שאינו מבצע את עבודות השירות ברצינות ובאחריות, נוטל על עצמו סיכון לאבד את הפריבילגיה שניתנה לו לרצות את המאסר מחוץ לכותלי הכלא ובהמשך ריצוי עונשו מאחורי סורג ובריח (רע"ב 8220/19 מדינת ישראל נ' מרואן הישאם (13.7.20)).

אציין כי לא נעלמו מעיני טענותיו של המבקש לעניין מצבה הרפואי של בתו ומצבה הכלכלי של משפחתו. עם זאת, כפי שבוודאי ידוע למבקש היטב, הוא אינו יכול להיעדר מעבודת השירות אלא באישור הממונה, ולמצער עליו לדווח לממונה על כל שינוי בנסיבותיו. אוסיף, כי גם בהינתן האפשרות לקיזוז ימי המאסר מיתרת ימי עבודת השירות (ככל שהעתירה תתקבל), סבורני כי הפגיעה במבקש כתוצאה מדחיית הבקשה הינה מידתית וסבירה.

8. מכל הטעמים לעיל, הבקשה נדחית.

9. בצד האמור, מומלץ כי העתירה תיקבע בהקדם על מנת שלא לייתר את שמיעתה.

ניתנה היום, כ"ח תמוז תש"פ, 20 יולי 2020, בהעדר הצדדים.